



SIMON BÉLA

MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉS Z

SIMON BÉLA Fogarason született 1910-ben. Tanulmányait a kolozsvári és budapesti Képzőművészeti Főiskolán folytatta. 1936—1939-ig Szőnyi István növendéke volt. 1951 óta él Baranyában, 1960-ban költözött Pécsre. A Pécsi Művészeti Szakközépiskola művésztanára volt, nyugdíjazásáig.

1939-től szerepel kiállításokon. Egyéni kiállításai voltak a fővárosban, vidéken és külföldön. Művészi munkássága elismerésül 1971-ben Munkácsy-díjat kap. 1972-ben a Janus Pannonius pályázat II. helyezette. 1964-65-ben művészeti ösztöndíjban részesült. Számos művét közgyűjtemények és magángyűjtők őrzik. Így a Magyar Nemzeti Galéria, a bukaresti, kolozsvári, berlini, sepsiszentgyörgyi, marosvásárhelyi, nagykanizsai, a pécsi Janus Pannonius, a győri Xántus János Múzeum, a mohácsi galéria stb.

Elementáris, szuggesztív világára a vörös színek izzása jellemző. E szín egyben a festői tartalom hordozója is. Ösztönös erővel építi képeit, saját valóságglátását követi. Az élet apró jelenségeit bensőséges átéléssel teszi ünnepélyessé, emberivé. Expresszív ereje, képeinek frissesége, természetes lendülete teszi egyedivé, utánozhatatlan hanggá a magyar piktúrában.

Pilaszanovich Irén

Kis bibliográfia

- | | |
|-------------------|--|
| Hárs Éva | Baranya megyei képzőművészeti kiállítás
Dunántúli Napló, 1955. X. 19. |
| Bertha Bulcsú | Kiegészítő vonások Simon Béla arcképehez
Jelenkor, 1958. X. 1. |
| Bertha Bulcsu | Simon Béla kiállításra készül, Pécsi Napló, 1962. VII. 14. |
| Romváry Ferenc | Katalógus-előszó, 1964. |
| Tüskés Tibor | Pécsi képzőművészek, Jelenkor, 1964. 5. sz. |
| Solymár István | Pécs-baranyai képzőművészek kiállítása —
katalógus-előszó, 1969. |
| Hallama Erzsébet | Simon Béla, Jelenkor, 1969. 5. sz. |
| Perneczky Géza | Két kiállítás, ÉS, 1969. V. 5. |
| Hárs Éva | Katalógus-előszó, 1970. |
| Aknai Tamás | Festők a Mecsek alján, Művészet, 1973. 9. sz. |
| Aknai Tamás | Simon Béla képei előtt, Művészet, 1975. 5. sz. |
| Koczogh Ákos | Simon Béla képei a Múcsarnokban, Jelenkor, 1974. |
| Szederkényi Ervin | Beszélgetés Simon Bélával, Dunántúli Napló,
1975. III. 9. |
| Tüskés Tibor | Beszélgetés Simon Bélával, Jelenkor, 1976. 1. sz. |
| Hárs Éva | Simon Béla (Mai magyar művészet)
Képzőművészeti Alap, 1976. |



ELŐSZÓ

A Simon Béla festői pályáját elemző, értékelő írások három, egymástól többé-kevésbé elkülöníthető korszak körvonalait rajzolják meg. Közös vonása e „stílusváltozatoknak”, hogy jelentős szerepet játszik bennük a földrajzi környezet, a kényszerű helyváltoztatások. A Kolozsvárról „kivonuló”, a szülőföld alapozó élményeit gyűjtő festő első állomása Kaplyon, az erdélyi falu világa. Az ösztöndíjas pesti évek nyomai az alkotó munka perifériájára szorultak. A második igazi döbbenet színhelye a baranyai Alsószentmárton a Dráva mentén. Pécs a harmadik korszak kezdetét, a művészeti köztudatba „beérkezés” élményét, a „megnyugvás ösvényeit” jelenti a hányatott sorsú, egyéni hangvétellű festő számára.

Talán a művész maga sem hitte egészen, de e kiállítás anyagának egy része meggyőzően igazolhatja, a sok-sok utazás benyomásait elhalványítva, a győri művésztelepen munkával töltött rövidebb-hosszabb idő talajából egy új, talán negyedik (esetleg „győrinek” nevezhető!) korszak vonala bontakozik ki. Érdekes módon, olyan műfaj keretei között – a tornyokat, tetőket, zárt erkélyeket, vízpartokat örökítő városképre gondolunk —, amelynek hagyományai vannak városunk festészetében. Művelője — az átlagból kiemelkedő — azonban már rég nem akad. A kor, a művészet irányváltásai, az érdeklődés hiánya nyújthat magyarázatot s adhat felmentést az itt élőknek. A művésztelepen dolgozók többségének ez irányú kísérletei sem nyújtanak többet a felszínes, futó benyomásoknál.

Úgy gondolom, jogosan állapíthatjuk meg: Simon Béla munkái a kivételt jelentik. Kapcsolata Győrrel régi keletű. Már a művésztelep alapítói között ott találjuk. Azóta is hűségesen visszatér a városba. Kevés felszereléssel érkezik. Mellőzi a látványos nekirugaszkodást. Kis mappával, ceruzával, tollal kezd az újbóli, mindinkább mélyülő ismerkedésnek. Szemlélődik, keveset beszél, gondolatait inkább lejegyzti a rajzlapokra. Nem tud kiállításnyit „termelni” röpké tíz nap alatt. A begyűjtött nyersanyag lassan érik kifejezhető tartalommal. A „robbanás” később, legtöbbször már a pécsi műteremben következik be, s akkor meglepően friss színvilágú, heves ecsetvonásokból épülő képek kerülnek le az állványról s állnak össze sorozattá.

Miben rejlik Simon Béla győri városképeinek vonzó újszerűsége? — Az ismerős motívumokat egy, a megszokottól eltérő nézőpontból láttatja meg, szervezi képi egységgé. Nem lefesti azonban a motívumokat, hanem indulatokat, heves érzelmeket hordozó képet alkot, amelyből valóban sugárzik a város „lelke”. A papíron, festékfoltokon átütő erővel tudja elhitetni velünk (ez magyarázhatja vonzódásunkat!), hogy a szűkebb haza, a táj, a város barokk tornyainak szépsége olyan érték, amelyre nekünk, itt élőknek is fokozottabban kell ráfeledkeznünk, egyben óvnunk, védenünk, megőriznünk — kötelesség.

E felismerés erősítését köszönjük a festőnek, aki tárlatát viszonzásként ajánlja művészetszerető közönségünk figyelmébe — a vendéglátás fejében és igazolásul.

Salamon Nándor

BOLYAI JÁNOS ▷



Egyéni kiállítások

- 1952., 1955., 1958., 1961., 1964. Pécs, Janus Pannonius Múzeum
- 1965. Kaposvár, Rippl-Rónai Múzeum
- 1968. Nagykanizsa, Thury György Múzeum
- 1974. Budapest, Műcsarnok

Közös tárlatok

- 1939. Budapest, Nemzeti Szalon
- 1947. Budapest, Őszi Tárlat
- 1947. Budapest, Százéves a grafika
- 1948. Budapest, Száz magyar képzőművész
- 1950. Sopot, Magyar képzőművészek kiállítása
- 1953. Budapest, Baranyai képzőművészek kiállítása
- 1957. Pécs, Pécsi képzőművészek kiállítása
- 1958. Székesfehérvár, Dunántúli képzőművészek
- 1958. Budapest, Országos Képzőművészeti Kiállítás
- 1959. Budapest, Műcsarnok – Három festő
- 1959. Pécsi Tavasz Tárlat
- 1963. Pécs, Ösztöndíjasok kiállítása
- 1965. Szekszárd–Zalaegerszeg, Dél-dunántúli képzőművészek
- 1966. Budapest, Dürer-terem – Pécsi képzőművészek tárlata
- 1966. Eszék, Dél-dunántúliak kiállítása
- 1967. Nagykanizsa, Dél-dunántúli képzőművészek kiállítása
- 1969. Kaposvár, Pécsi képzőművészek
- 1969. Budapest, Magyar Nemzeti Galéria – Pécs-baranyai képzőművészek
- 1976. Győr, Művésztelep kiállítása
- 1970. Pécs, Felszabadulási Tárlat
- 1971. Pécs, Janus Pannonius pályázat
- 1972. Prága, Magyar Képzőművészeti Kiállítás
- 1973. Újvidék, Dél-dunántúli képzőművészek tárlata
- 1973. Finnország, Magyar Kiállítás
- 1974. Szabadka, Zombor, Baranyai képzőművészek kiállítása
- 1975. Jugoszlávia, Baranyai grafikusok tárlata
- 1969. Győr, Művésztelep Kiállítása

ESZTÉNA △

ZÁRA-CIRKVENICA ▷



Kiállított művek jegyzéke

GVASOK:

1. Öreg gesztenye, 1965
2. Szentmártoni udvar, 1967
3. Fák alatt, 1968
4. Reggel II., 1969
5. Pécsi szőlők, 1970
6. Győri ház, 1970
7. Rábapart, 1971
8. Győri részlet, 1971
9. Győri tornyok II., 1974
10. Győri tornyok III., 1974
11. Zsinagóga, 1974
12. Új színház, 1975
13. Győri tornyok I., 1975
14. Rácváros, 1975
13. Kuporgó I. — toll, 1947
14. Kuporgó II. — toll, 1947
15. Kaplyoni táj — toll, 1947
16. Lámpás csendélet — toll, 1947
17. Sorozás — toll, 1948
18. Hazatérő csorda — ecsetrajz, 1952
19. Marokszedők — ecsetrajz, 1953
20. Fej — tus, 1953
21. Udvarrészlet — toll, 1954
22. Cigánytelep — szén, 1953
23. Balatoni emlék I. — diópác, 1960
24. Balatoni emlék II. — diópác, 1961
25. Öt akt — színes tus, 1960
26. Emberek az utcán — tus, 1965
27. Fa — tus, 1965
28. Akt — tus, 1965

LITOGRÁFIÁK

1. Szülőföldem virágai V., 1968
2. Szentmártoni udvar, 1970
3. Fák alatt, 1970

RAJZOK

1. Kaplyoni kastély — toll, 1934
2. Magvető — ecsetrajz, 1935
3. Asszony csuporral — toll, 1938
4. Pásztor — toll, 1938
5. Fejtanulmány — ceruza, 1938
6. Akt — ceruza, 1938
7. Fogarasi havasok — ecsetrajz, 1939
8. Eszténa — toll, 1939
9. Kályhás csendélet — toll, 1939
10. Fekvő akt — diópác, 1939
11. Leányfej — toll, 1941
12. Pásztor kutyával — toll, 1947
29. Fabika — ecsetrajz, 1965
30. Fogarasi havasok I. — ecsetrajz, 1963
31. Fogarasi havasok II. — ecsetrajz, 1968
32. Tájrészlet — ecsetrajz, 1968
33. Zsolnay-kút — ecsetrajz, 1968
34. Szülőföldem virága — ecsetrajz, 1968
35. Győri tornyok I. — toll, 1970
36. Győri tornyok II. — toll, 1970
37. Győri tornyok III. — toll, 1970
38. Győri tornyok IV. — toll, 1970
39. Győri gyárrészlet — ecsetrajz, 1970
40. Este — tus, 1971
41. Neretva — diópác, 1971
42. Dubrovnik — diópác, 1972
43. Zara Cirkvenica — diópác, 1973
44. Zaragoza felé — diópác, 1975
45. „Mecsek” — tus, 1975



Kiállított művek jegyzéke

VÍZFESTMÉNYEK:

1. Ilosvai legelő, 1928
2. Őkrösszekér, 1930
3. Szilágyballai utca, 1934
4. Kaplyoni utca, 1938
5. Vázlat, 1938
6. Csicsó, 1938
7. Napraforgóverő, 1939
8. Kertben, 1948
9. Cigánylányka, 1954
10. Cséplés, 1961
11. Fák, 1965
12. Nagy kukoricaföld, 1965
13. Sokác fiú, 1965
14. Présházban, 1965
15. Kriszti, 1970
16. Szigliget, 1971

OLAJFESTMÉNYEK

1. Kalapos önarckép, 1943
2. Erdélyi falu, 1948

3. Cigánytelep, 1953
4. Lépcsők alatt, 1955
5. Szénagyűjtők, 1958
6. Tavasz az erdőn, 1958
7. Kisüstös, 1959
8. Kisbojtár I., 1960
9. Sokác látogatók, 1962
10. Modellek I., 1963
11. Modellek II., 1965
12. Udvaron, 1966
13. Libapásztor, 1966
14. Kisbojtár II., 1966
15. Szigliget, 1968
16. Harka ördöge, 1969
17. Szülőföldem virágai, 1970
18. A festő és a modell, 1970
19. Névnap, 1970
20. Modell jelmezben, 1972
21. Kertben, 1973
22. Szülőföldem virágai, 1973
23. Velence, 1975
24. Bolyai János, 1975





SZÜLŐFÖLDEM VIRÁGA

SIMON BÉLA MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁT
GYŐR MEGYEI VÁROSI TANÁCS MŰVELŐDÉSÜGYI OSZTÁLYA
ÉS A XÁNTUS JÁNOS MŰZEUM RENDEZTE
A KÉPTÁRBAN 1976. JÚNIUS 3—JÚLIUS 8-IG

A KATALÓGUST OSSZEÁLLÍTOTTA ÉS A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE:
SALAMON NÁNDOR

FOTÓ: LANTOS MIKLÓS

FELELŐS KIADÓ: DR. DÁVID LAJOS

GYŐR-SOPRON MEGYEI NYOMDAVÁLLALAT 76.3043